

- बहुप्रतिज्ञं यत्कार्यं व्यवहारे सुनिश्चितम् ।
 कामं तदपि गृह्णीयाद्वाजा तच्चबुभुत्सया ॥
 इति । तस्मादनेकपदसंकीर्णः पूर्वपक्षो युगपन्न सिध्यतीति तस्यार्थः । अर्थिग्रहणात्पुत्रपि-
 त्रादीनां ग्रहणं तेषामेकार्थत्वात् । नियुक्तस्यापि नियोगेनैव तदेकार्थत्वात्तेषात् ।
 5 अर्थिना संनियुक्तो वा प्रत्यर्थिप्रहितो ऽपि वा ।
 यो यस्यार्थे विवदते तयोर्ज्ञयपराज्ञयौ ॥
 इति स्मरणात् । नियुक्तज्ञयपराज्ञयौ मूलस्वामिनेरेव । एतच्च भूमौ फलके वा पाण्डुलेखेन
 लिखित्वावापोद्गारेण शोधितं पश्चात्पक्षे निवेशयेत् ।
 पूर्वपक्षं स्वभावोक्तं प्राङ्निवाको ऽभिलेखयेत् ।
 10 पाण्डुलेखेन फलके ततः पक्षे विशोधितम् ॥
 इति कात्यायनस्मरणात् । शोधनं च यावदुत्तरदर्शनं कर्तव्यं नातः परमनवस्थाप्रसङ्गात् ।
 अत एव नारदेनोक्तम् ।
 शोधयेत्पूर्ववादं तु यावन्नोत्तरदर्शनम् ।
 अवष्टब्धस्योत्तरेण निवृत्तं शोधनं भवेत् ॥
 15 इति । पूर्वपक्षमशोधयित्वैव यद्युत्तरं दापयन्ति सभ्यास्तदा रागाहोभादित्युक्तदण्डेन (vgl.
 JAGN. 2,4) सभ्यान्दण्डयित्वा पुनः प्रतिज्ञापूर्वकं व्यवहारः प्रवर्तनीयो राज्ञा ।

XVI. SUÇRUTA.

UEBER BLUTEGEL (1, 13).

- अथातो जलौकावचारणीयमध्यायं व्याख्यास्यामः । नृपाख्यबालस्थविरभीरुदुर्बलना-
 रीसुकुमाराणामनुग्रहार्थं परमसुकुमारो ऽयं शोणितावसेचनोपायो ऽभिहितो जलौकसः ।
 तत्र वातपित्तकफकुष्ठशोणितं यथासंख्यं शृङ्गजलौकालाबुभिरवसेचयेत्स्निग्धशीतवृत्त-
 20 त्वात् । सर्वाणि सर्वैर्वा । भवन्ति चात्र ।

- उष्णं सुमधुरं स्निग्धं गवां शृङ्गं प्रकीर्तितम् ।
 तस्माद्वातोपसृष्टे तु दितं तदवसेचने ॥ १ ॥
 शीताधिवासा मधुरा जलौका वारिसंभवा ।
 तस्मात्पित्तोपसृष्टे तु दिता सा त्ववसेचने ॥ २ ॥
 25 अलाबु कटुकं वृत्तं तीक्ष्णं च परिकीर्तितम् ।
 तस्माच्छ्लेष्मोपसृष्टे तु दितं तदवसेचने ॥ ३ ॥